

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 63 (6331)

• Ceturtdien, 1992. gada 3. septembrī

• Cena 3 rubl. (kioskos)

Preiļu pilsētas valdes sēdē

• Preiļu pilsētas padomes valdes sēdē izskatīja budžeta līdzekļu sadali otrajam pusgadam. Naudas ir tik maz, ka jātērē taupīgi. Nepietiks līdzekļu pilsētas labiekārtošanai, remontiem. Valde akceptēja budžeta sadali, bet galīgo lēmumu teiks deputāti pilsētas padomes sesijā. Visvairāk budžeta naudas tērēs bērnu dārzu vajadzībām — 4 miljoni 412,5 tūkstoši rubļu. Jāpiebilst, ka nav pamata baumām par dārgo samaksu bērnu dārzos. Grāmatvedība aprēķinājusi 21 rubli dienā.

• Pilsētas budžetu otrajā pusgadā sastāda 9 miljoni 237,1 tūkstotus rubļu.

Valde sprieda arī par to, kā iekonomēt līdzekļus, lai dotētu apkuri un silto ūdeni. Tiesa, tā nebūs liela summa, jo naudas praktiski nav. Tāpat nav zināms, kad pilsētas budžetā ienāks tā summa, kuru dotācijām ieskaitījusi valdība rajona budžetā. Turpmāk iedzīvotājiem būs jāmin vēl viena taciņa, lai norēķinātos par apkuri un silto ūdeni. To nāksies izdarīt siltumtīklu uzņēmumā. Turpmāk siltais ūdens būs sestdienās un svētdienās divās nedēļas reizi.

Valdes sēdē piedalījās siltumtīklu uzņēmuma vadītājs Anspoka kungs un informēja, ka iedzīvotāji griežas ar iesnie-

gumiem un atsakās no apkures un samaksas par to.

Savukārt pilsētas valdei kāda cita nama īrnieki prasa būt šķūnišus, kur uzglabāt malku, jo domā iekārtot krāšņu apkuri kā tas šajos namos bijis agrāk.

• Pilsētas valde nolēmusi, ka Preiļu tirgū vairs nedrīkstēs pārdot savā valstī ražoto alkoholu un cigaretes, jo uz šīm precēm ir valsts monopolliesības. Bet tirgojoties ar pārtiku, rūpniecības precēm, importa alkoholiskajiem dzērieniem un citām precēm, tirgus biļete pārdevējam maksās dārgāk.

Aina Iljina

Par pāreju uz valsts pabalstu ģimenēm ar bērniem piešķiršanu sociālās apdrošināšanas pārvaldēs

Sociālās apdrošināšanas pārvalde informē, ka sakarā ar izmaiņām valsts ekonomiskajā situācijā paredzēts mainīt valsts ģimenes pabalstu izmaksas kārtību.

Sobrīd palielinājies to darba devēju skaits, kuri nespēj izmaksāt darbiniecēm pabalstus valdības noteiktajos termiņos, tas ir, regulāri katru mēnesi avansa izmaksas dienā. Īpaši sarežģīta situācija ir bijušajos kolhozos, tagad — paju sabiedrībās, un tajos uzņēmumos, kuri nonākuši finansiālās grūtībās. No 1993. gada 1. janvāra tiks pārtraukta valsts pabalstu ģimenēm ar bērniem piešķiršana un izmaksa mātes darba vai mācību vietā. Tie ir pabalsti, kurus ģimene saņem par bērniem vecumā līdz 15 gadiem vai ilgāk, ja bērns mācās vispārīgā skolā. Ar 1. janvāri tiks uzsākta šo pabalstu izmaksa sakarā nodaļās pēc saņēmēja dzīves vietas vai arī pēc saņēmēja norādījuma tie tiks ieskaitīti viņa noguldījuma kontā bankā. Ģimenes pabalstus piešķirs sociālās apdrošināšanas pārvalde pēc mātes vai personas, kas viņu aizstāj

likumā noteiktā kārtībā, iesniegtajiem dokumentiem.

Lai sagatavotos pabalstu izmaksai pēc saņēmēja dzīves vietas, sociālās apdrošināšanas pārvalde uzsāks dokumentu pieņemšanu no darba vietu pārstāvjiem jau no š.g. 2. septembra līdz 30. oktobrim.

Ierodoties, pārvaldē nepieciešami sekojoši dokumenti:

- pabalsta pieprasītāja iesniegums (pēc tipveida veidlapas),
- pabalsta pieprasītāja pase,
- bērna dzimšanas apliecības noraksts,
- izziņa no vispārīgā izglītības skolas, ja bērns ir vecāks par 15 gadiem vai 15 gadu vecumu sasniegs līdz 1993. g. 1. februārim (derīgas izziņas, kas izsniegtas pēc 1992. gada 1. septembra),
- izziņa no internātskolas, pansionāta, sanatorijas, mežaskolas par bērnu, kas atrodas pilnā vai daļējā valsts apgādībā.

Piezīme: visas veidlapas var saņemt sociālās apdrošināšanas pārvaldē.

I. MIHAILOVA,

sociālās apdrošināšanas pārvaldes priekšiece

Latgales ziņas

RĒZEKNE

* Rēzeknes rajona patērētāju biedrību savienībā pēdējos mēnešos samazināts administratīvais aparāts. No 22 kantora darbiniekiem palikuši tikai 9. Likvidēts tirdzniecības bāzes direktora amats. Agrāk rajona patērētāju biedrību savienībā pastāvēja autobāze ar savu direktoru, vietnieku un veselu svītu grāmatvedības darbinieku, tagad autotransportu komandē pats PBS priekšsēdētājs un iztiek ar minimālu darbinieku skaitu.

* Ar 20. augustu likvidēts Rēzeknes rajona sadzīves pakalpojumu kombināts. Tā vietā izveidota trikotāžas apvienība «Dziņpars», vairākas sabiedrības ar ierobežotu atbildību un privāti uzņēmumi. Par privāti-uzņēmumiem, piemēram, kļuvušas apavu remonta darbnīcas, fotodarbnīca un citas bijušā kombināta struktūrvienības.

KRĀSLAVA

* Krāslavas rajonā vairāk nekā 6000

liellopu gaida savu rindu uz gaļas kombinātu. Bet kombināts vai nu nemaz lopus nepieņem vai arī pieņem ļoti maz. Lopiņi noēd ziemas barību, un var gadīties, ka ziemā visi lopī nosprāgs badā. Tamlīdzīgas rindas un tāds pat stāvoklis esot arī citu Latgales rajonu gaļas kombinātos.

* Krāslavā strauji pieaug bezdarbnieku skaits. Kopš gada sākuma nodarbinātības dienesta palīdzību iekārtoties darbā lūguši 970 cilvēki. Jūlijā bezdarbnieka pabalstu saņēma 380 cilvēki, bet pēc mēneša — jau 551. Daudzi uzņēmumi balansē uz izdzīvošanas robežas, tāpēc bezdarbnieku skaits turpinās augt. Piemēram, tikai melioratīvās celtniecības uzņēmumā vien ir vairāk nekā 230 kandidātu atbrīvošanai no darba.

JĒKABPILS

* Jēkabpils rajona valde apspriedusi gatavošanos apkures sezonai. Pašlaik sagādāti tikai 30 procenti no nepieciešamā mazuta daudzuma. Iepirkta kurināmā pietiks

vairāk nekā diviem mēnešiem ar nosacījumu, ka karstais ūdens būs vienīgi sestdienās un svētdienās. Siltuma cenu noteikšanai izveidota darba grupa, taču jau ir skaidrs, ka par vienu dzīvojamās platības kvadrātmetru iedzīvotājiem nāksies maksāt aptuveni 32 rubļus. Šī grupa noskaidros arī maksātnespējīgos cilvēkus un lems par viņiem nepieciešamo palīdzību. Rajona padome trūcīgajiem jau piešķirusi 26 miljonus rubļu lielu pabalstu.

DAUGAVPILS

* Pilsētas valde nolēmusi uzbūvēt pilsētnieku vajadzībām lielu siltumelektrostaciju. Līdz celtniecības sākumam gan vēl tālu, jo pašlaik notiek projektēšanas darbi un tiek meklēta vieta jaunajai TEC. Kad šī siltumspēkstacija stāsies ierindā, varēs ievērojami uzlabot Daugavpils pilsētas apgādi ar elektroenerģiju un siltumu.

(«Rēzeknes Vēstis», «Ezerzeme», «Brīvā Daugava», «Dinaburga»)

Televīzijas programma

Piektdiena, 4. septembris

Latvijas TV I

18.00 Ziņas. 18.15 Reģionālā TV piedāvā... 18.50 Balets, balets... 19.10 Globuss. 19.35 Valdības viedoklis. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Sports. 21.10 Pēdējais prezidents. 22.05 Par Kārli Auškāpu. 22.40 Dziesmas no teātru izrādēm. 23.10 Nakts ziņas.

Latvijas TV II

17.00 CNN ziņu apskats. 17.30 Ēterā - Vidzemes TV. 18.00 Ziņas. 18.10 Mult. filma.

Ostankinas TV

18.25 Melnā skaistuliša piedzīvojumi. Mākslas filma. 8. sērija. 18.50 Brīnumu lauks. 19.45 Labu naksti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Rēbuss. ASV mākslas filma. 22.05 Skatiens un citas programmas piedāvā. 23.00 Ziņas. 23.25 Autorallijs Parīze -

Maskava - Pekina. 23.55 Skatiens un citas programmas piedāvā...

Krievijas TV

7.00 Vēstis. 7.25 Lietišķu cilvēku laiks. 8.00 Studija Nota Bene. 8.40 Ne sapni neesat redzējuši. Mākslas filma. 10.10 Koncerts. 10.40 Santabarbara. Mākslas filma. 70. sērija. 11.30 ASV atklātās meistarsacīkstes tenisā. 12.25 Vaļabrīdis. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 15.00 TV birža. 15.30 A.Bitovs un M.Žvaņeckis - par M.Zoščenko. 16.30 Ziņas bērniem. 16.45 Draudzības festivāls. 17.30 Riska pakāpe. 18.00 Baltā vārna. 18.45 Programma Eks. 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.30 Ar bērna muti... 20.00 Hrono. 20.30 Skaisto stīru nāve. Mākslas filma. 22.00 Vēstis. 22.25 Kas tas ir - privatizācijas čeks? 22.35 Vakara salons.

Sestdiena, 5. septembris

Latvijas TV I

8.45 Kristīgā pasaule. 9.00 Kinožurnāls Latvijas hronika. 9.10 Republikas pūtēju orķestru 8. salidojums. 10.00 Kārumnieks. 10.15 Mūzikls Momo. 10.50 Ja nebūtu šī skuķa. Mākslas filma. 11.55 Globuss. 16.30 Polija, Krakova. Dok. filma. 16.55 Ar atvērtu sirdi. Portretskice par dziedātāju Sonoru Kalniņu. 17.30 Sievietes līdztiesība: Eiropā pašsaprotama, Latvijā?.. 18.45 Melodijas no T.Makebena un K.Millera operetes Dibari. 19.15 Latvijas meistarsacīkstes tenisā. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Sports. 21.10 Sēta. 21.40 Umurkums. 22.00 Katru sestdienu - Tonis. 22.15 Lidojumi sapnī un nomodā. Mākslas filma.

Ostankinas TV

14.00 Ziņas. 14.25 Pasaka par drošsirdīgo kalēju. Mākslas filma. 15.45 N.Paganīni. Venēcietu karnevāls. 18.20 Līdz pirmajām asinīm. Mākslas filma. 19.45 Labu naksti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Dzied S.Rotaru.

21.55 Pirms un pēc pusnakts. 23.35 Lēdija gaišzilā. Vācijas mākslas filma.

Krievijas TV

7.00 Vēstis. 7.20 Dok. filma. 7.50 Kolekte. 8.30 Sporta pasaule firmas Gillette skatījumā. 9.00 Ja jums vairāk nekā... 9.30 Muzikāla programma. 10.00 Plus vienpadsmit. 12.00 Piligrims. 13.00 Vēstis. 13.20 Pelnušķīte. Mākslas filma. 14.40 ASV atklātās meistarsacīkstes tenisā. 15.35 Literāri muzikāla kompozīcija. 16.05 Ugunspuņus. Japānas mult. filma. 1. sērija. 17.05 Kontrasti. 17.45 Krievijas parlamenta vēstnesis. 18.00 Deju maratons. 18.45 Svētki katru dienu. 19.00 Vēstis. 19.20 Zelta pieši. 19.55 Rock Summer-92 festivālā. 20.40 Karnevāls. Mākslas filma. 1. sērija. 22.00 Vēstis. 22.20 Karnevāls. Mākslas filma. 2. sērija.

Latgales TV

15.55 Višķu 3x3 portreti. 17.20 Latgales ziņas. 17.40 Reklāma. 17.45 Latgales ziņas (krievu val.). 18.05 Esiet veseli! (krievu val.)

Svētdiena, 6. septembris

Latvijas TV

9.00 Koncerts Rīgas Domā. 9.15 Programma nedzirdīgajiem. 9.35 Latgales laikagrāmata. 16.00 Dievs un pasaule. 16.30 U.Stabulnieka dziesmas dzied M.Vilcāne. 16.50 Reģionālās TV piedāvā... 17.20 Viena diena Leonīda Grabovska dzīvē. 18.10 Muzicē jaunie mākslinieki. 18.50 Abpus šimbrīžam. 19.20 Uz jūmta. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.15 Sports. 21.25 Mikrofona TV vakars. 23.25 Latvijas meistarsacīkstes tenisā.

Ostankinas TV

7.45 Kalmikijas Valsts deju ansambļa Oirati koncerts. 8.15 Rīta agrumā. 8.45 Viss iespējams. 9.15 Mult. filmas. 9.35 Rīta zvaigzne. 10.25 Zem «Pi» zīmes. 11.15 Izvēlas jaunā paaudze. 12.05 Dziesmas un romances. 12.55 Glezniecības metamorfzes. Populārzinātniska filma. 3. un 4. sērija. 14.00 Ziņas. 14.20 Dialogs tiešajā pārraidē. 15.00 Ceļotāju klubs. 15.45 TV locis. 15.55 I vispasaules gadatīrgus Krievijas fermeris. 16.15 Starptautiskā programma Panorāma. 16.55 V.Disnejs piedāvā... 17.45 Ziņas.

18.00 Lieliskais septiņnieks. 19.00 Laipni lūdzam uz slavas kalngāliem. Itālijas mākslas filma. 21.00 Nedēļas notikumu apskats. 21.45 Sportiska nedēļas nogale. 22.00 Muzikāls vakaras kafejnīcā Ars.

Krievijas TV

7.00 Vēstis. 7.20 Ilgais ceļš no Friuli. Dok. filma. 8.15 Paldies Dievam - esmu brīvs. 8.45 Ja gribat - ticiet... 9.15 1812. gads. 5. filma. 9.45 Piedzīvojums karalistē. Leļļu filma. 2. sērija. 10.15 Re, kur viņi... 10.45 Svētdiena provincē. 11.30 ASV atklātās meistarsacīkstes tenisā. 12.30 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 13.20 F.Sologubs. Mazais sātans. 15.15 Ugunspuņus. Mult. filma. 2.sērija. 16.15 Vēstures dižie dēli. 16.45 Neizzinātais Visums. 17.30 Retro. A.Raikins un citi... 18.00 Futbols. Asmaral - Maskavas Lokomotive. 18.45 Svētki katru dienu. 19.00 Vēstis. 19.20 Koncerts. 20.45 Farss mažorā. 21.15 Ei, jūs, tur uz kuģa! Mākslas filma. 22.00 Vēstis. 22.20 Sporta karuselis. 22.30 Programma No tumšas uz gaišmu.

Desmit vienkārši likumi, kā kļūt drošākam

Jums ir zināma nedrošības sajūta, kad jāieiet istabā ar nepazīstamiem cilvēkiem? Vai dodoties viesībās, jūs jau iepriekš esiet pārliecināti, ka nosēdēsiet visu vakaru kaktiņā ne vārdu nerunājot? Jums bail mainīt darbu (kaut gan sen ir laiks), jums bail no jauniem kolēģiem — cik dvēseles spēka nāksies iztērēt, lai no jauna pierādītu, ka jūs neesat «tukša vieta»? Bet negaidiet burvi, kas uzdāvinās jums noteiktības sajūtu, turklāt skaidrā iesaiņojumā. Lai paceltu savu «Es» vērtējumu, jāpieliek pūles. Jums var palīdzēt vienkārša programma, kuru izstrādāja angļu psihologe Klera Rainere.

Pirmais likums. No rīta jāpieliek maksimums pūļu, lai izietu no mājas vislabākajā izskatā. Pusdienās varat paskatīties uz sevi spogulī, lai pārbaudītu, vai viss ir kārtībā, un vēlreiz — pirms gulētiešanas, kad mazgājaties. Tas palīdzēs jums nedomāt visu dienu par savu izskatu.

Otrais likums. Nepārspilējiet savus fiziskos trūkumus. Tie ir katram. Apkārtējie taču parasti vai nu nepamanaūsu trūkumus, vai vispār nezina par tiem. Jo mazāk jūs domāsiēt par saviem trūkumiem, jo labāk jutīsieties.

Trešais likums. Iegaumējiet, ka cilvēki nepamana lietas, kas jums liekas acīmredzamas. Jums liekas, ka jūs ļoti sarkstāt, kad runājat vairāku cilvēku klātbūtnē. Bet viņiem liekas, ka jūs seja ir patīkami sārta. Kamēr jūs pats nepiesaistīsiet citu uzmanību tam, kas jūs muldina, neviens par to neliksies ne zinis.

Ceturtais likums. Neesiet pārāk kritiski attiecībā uz citiem. Ja jūs nemitīgi atzīmējat pie sevis citu cilvēku trūkumus un tāda kritika kļuvusi par paradumu, no tās jāliek valā nekavējoties. Citādi jūs visu laiku domāsiēt, ka arī jūsuriene un apģērbs — lielisks mērķis kritikai. Drosmes no tā nekļūst vairāk.

Piektais likums. Atcerieties, ka cilvēki visvairāk mīl klausītājus. Nav nemaz obligāti pārsteigt ar asprātībām, lai iekarotu simpātijas sabiedrībā. Uzmanīgi klausieties citus un viņi dievinās jūs.

Sestais likums. Esiet patiess. Jūs nesaprotat, par ko iet runa? Jūs nezina, kas tas par ēdienu ēdienkartē? Tā arī pasakiet. Jums patīk kaimiņa dzīvesprieks, draugu panākumi? Pasakiet viņiem par to. Izliekoties par aukstasinīgu un nesatricināmi mierīgu, jūs tikai atstumsiēt cilvēkus.

Septītais likums. Atrodiet starp apkārtējiem tādu, ar kuru var dalīties savā uztraukumā. Un tad jūs nebūsiēt vientuļš saviesīgā ballē, bikts starp kolēģiem; atsevišķi sēdošs tētis vecāku sapulcē. Pienāciēt pats pie tā, kuru jūs izvēlējiēties, divatā jūs abi vinnēsiēt.

Astotais likums. Nemēģiniēt pārvarēt bīklumu ar alkohola palīdzību. Pudeles dibenā nekā nav. Ja jūs esat atraisiēts un valdzinošs iereibiēs, tad bez alkohola apkārtējiem varat būt vēl patīkamāks.

Devītais likums. Atcerieties, ka kautrīgums var veicināt agresivitāti. Ja kāds runā ar jums asi, nedomājiēt, ka vainīgs esat jūs. Varbūt tādam cilvēkam tā ir vienīgā iespēja pārvarēt bīklumu. Labāk nepielietojiēt tādu pašapliecināšanas metodi.

Desmitais likums. Atcerieties, ka slīktākais, kas ar jums var notīkti, — parādiēt sevi neizdevīgā gaismā. Bet ja tas arī notīkti, apkārtēji attīkies pret jums ar simpātijām: jūs taču devāt viņiem iespēju izjust pārākumu.

LAI RĪTS ATNĀKTU SAULRIETA PĒDĀS

Nobeigums.

Sākums 62. numurā.

Pēc kādiem psiholoģijas likumiem notiek piemērošanās?

Daudzi no mums negrib piekrist tam, ka viņi ir *homo sovieticus*. Un patlaban tas ir lamu vārds. Neapgājama patiesība — visi, kas palika dzīvi, kļuva par *homo sovieticus*.

Cilvēka psihei piemīt īpašības jeb vajadzības, ko neapmierinot rodas negatīvas emocijas. Tas ir likums, kuram nav izņēmuma. Savukārt negatīvās emocijas liek cilvēkam rīkoties tā, lai šīs psihiskās vajadzības apmierinātu, radot pozitīvas emocijas jeb labsajūtu. Viena iespēja sasniegt labsajūtu ir pārmainīt ārējos apstākļus, otra — piemēroties esošiem nosacījumiem. Padomju režīmā ārējos apstākļus cilvēks izmainīt nevarēja. Atlika otra iespēja — psihies pielāgošana ārējiem apstākļiem, pārvērtējot vērtības. Tas, kas agrāk bija nepieņemams, kļuva par pieņemamu un pat vajadzīgu, un interesantu. Notiek izmaiņas subjektīvajā pasaules skatījumā, un cilvēks sāk svētīt ticēt, ka tas, ko viņš redz, ir objektīva īstenība.

Cilvēks maina savu uzvedību, lai apmierinātu vajadzības un iegūtu labsajūtu. Agrāk šāda uzvedība būtu bijusi pretrunā ar viņa pamatprincipiem, tagad vairs ne.

Homo sovieticus sevis un pasaules skatījumu par šķietami harmonisku padara psihiskās aizsardzības mehānismu sistēma. Daži piemēri. Es esmu godīgs cilvēks, ja es iestāšos partijā, tā kļūs par kādu tiesu godīgāka. Nepiemērošana ir zemas inteligences pazīme, tā kā es esmu inteligents, tad... Tagad taču visi melo utt. — nemorālu uzvedību attaisnojošu citātu piemeklēšana bija plaši izplatīta.

Nākamajai paaudzei par *homo sovieticus* veidoties atviegloja vecākās paaudzes paraugs, kas neapšaubāmi veidoja jauniešu psihi.

* * *

No iepriekš teiktā varam secināt, ka patiesais mūsu sabiedrības lejupeļienes iemesls ir morālā krīze. To savukārt raksturo *homo sovieticus* nespēja ievērot morāli. Bet bez morāles nevar eksistēt neviena sabiedrība. Tāpēc ir nepieciešams meklēt morāles atdzimšanas iespējas. Citiem vārdiem —

Kādā veidā *homo sovieticus* var atkal kļūt par cilvēku?

Sāksim ar diagnozi: cik katrā no mums ir *homo sovieticus*?

Kas attiecas uz *homo sovieticus vulgaris*, tad diagnozi vieglāk noteikt, pieņemot, ka visi nerezpresētie, t.i., režīmam piemērojušies vienkāršie pilsoņi pieder pie šā tipa, taču viņi nav *homo sovieticus supremus*. Acīmredzot visgrūtākais ir novilkt striktu līniju starp šiem tipiem. Vai tas ir jādara? Domājams, ka jā. Tā kā *homo sovieticus supremus* pārveidošana par cilvēku ir apšaubāma.

Diez vai *homo sovieticus supremus* ir iespējams pārveidot par cilvēku. Pat tad, ja viņš deklarē, ka ir savus uzskatus mainījis, to var apšaubīt. Atgādināsim, ka viņš ir neētisks cilvēks, kuram dot varu ir ļoti bīstami.

Kā pazīt *homo sovieticus* *supremus*?

Demagoģiju viņi ir apguvuši meistari, un nevienam viņu teiktajam vārdam ticēt nevar. Tāpēc jāskatās uz darbiem. Darbi diagnozes noteikšanai sniedz vairāk informācijas, it īpaši tad, ja tie darīti apzinīgi. Apstākļi pēdējā laikā ir mainījušies. Liecākā *supremus* daļa tagad gribētu nodot aizmirstībā savus darbus. Viena no *supremus* drošākajām pazīmēm bija iestāšanās PSKP. Gandrīz katrs, kurš šo soli apzinīgi spēris, līdz ar to ir atklāti atteicies no goda un sirdsapziņas karjeras un privilēģiju vārda. Protams, ir iespējams, ka zemas inteligences gadījumā kompartijā iestāšanās arī aiz muļķības. Bet bija vēl trešā iespēja — kompartijā stāšanās arī *homo sovieticus vulgaris*. Atbrīvošanās no iekšējā konflikta nebija, un *vulgaris* nonāca vēl grūtākā dvēseliskā krīzē. Liela viņu daļa pie pirmās iespējas no partijas izstājās, nebaidoties par iespējamām «atkušņā» beigām. *Homo sovieticus supremus* to nedarīja, cerēdami uz «stingrās rokas» atgriešanos.

Morālās krīzes pārvarēšanas konceptija

Ir divi ētiska cilvēka atjaunošanas ceļi — jaunas paaudzes audzināšana un pieaugušo pāraudzīnāšana. Abi ceļi ir reāli un ir saskaņā ar psiholoģiju. Diemžēl saskaņā ar psiholoģiju ir arī likums, ka audzināšanas produkts ir ar audzinātāja seju, tas nozīmē, ka morāli slimas sabiedrības audzinātā paaudze arī būs morāli slima. Ir tikai viena iespēja izaudzināt paaudzi, kas būtu labāka par saviem audzinātājiem. Lai to izdarītu, mums jābūt labākiem, nekā mēs esam.

Kā kļūt labākam par sevi? Arī šeit psiholoģija dod atbildi. Ar pašaudzināšanu.

Abi ceļi apvienojas vienā — nepārtrauktā sevis audzināšanā, vienlaikus audzinot par mums labāku paaudzi. Ar to arī jāsāk, un tālīt.

Sevis audzināšanu var salīdzināt ar ārstēšanu no alkoholisma. Nevienam negrib sevi atzīt ne par alkoholiķi, ne par *homo sovieticus*. Sevis audzināšana sākas ar atzinumu: es esmu alkoholiķis vai es esmu *homo sovieticus*. Atzišanās ir līdzvērtīga izpratnei, ka ienaidnieks atrodas manī un man ar visu garaspēku ar to jācinās, t.i. jācinās ar sevi. Tas ir sevis audzināšanas pamats, bez kura izmaiņas psihē nav iespējamas. Tas ir arī pats grūtākais solis. Taču ar atzišanos vien vēl nepietiek. Ir jāapzinās, kas isti psihē un uzvedībā ir aplams. To ir ļoti grūti izdarīt, jo gadu gaitā esam pieraduši sevi attaisnot, sev piedot. Turklāt ir arī jāsaprata mērķis, jāizveido priekšstats par ētisku cilvēku. Sevis audzināšana ir individuāla, katram jāatrod savs ceļš. Lai atrastu vēlamo modeli, ir lietderīgi novērot, kā uzvedas brīvā pasaulē auguši cilvēki, ar kuriem pēdējos gados mums bijusi iespēja biežāk tikties. Vai mēs esam ievērojuši, ka viņi parasti otram cilvēkam palīdz nelūgti? Vai mēs parasti neatstājam nepadarītu to labo, ko būtu varējuši veikt?

Sabiedrības atveseļošanas vispārēju plānu var atrast Bībelē, Mozus otrajā grāmatā. Tur aprakstīts, ka Izraēla bērni pēc 430 verdzības gadiem Ēģiptē, Mozus vadīt, kļuva brīvi. Pēc brīvības atgūšanas Mozus neveda savu tautu uzreiz uz apsolīto zemi, bet klejoja ar to 40 gadus pa Sinajas tuksnesi. Gājiens pa tuksnesi bija vajadzīgs, lai notiktu tautas ētiskā

atdzimšana. Tikmēr nomira vecākā, verdzībā uzaugusi, paaudze un uzauga jauna.

Mozus stāsts var radīt šaubas, vai vispār ir iespējama visas tautas garīgā atdzimšana pašaudzināšanas ceļā. Šķiet, Mozus tam neticēja un tāpēc gaidīja jaunas paaudzes parādīšanos, ko audzināja īpašos apstākļos. Tuksneša ceļojuma laikā nemācīja ne saimniecību (par pārtiku gādāja Dievs), ne politiku, — tautu audzināja ētiski.

Kas jādara mums?

Kas ir mūsu Mozus? Kur ņemsim sterilus audzināšanas apstākļus, tādus, kādi bija Sinajas tuksnesī, kur Ēģiptes vergturi nevarēja piekļūt un traucēt atdzimšanu?

Mums atliek cerēt tikai uz savas tautas veselīgajiem spēkiem, pirmām kārtām uz tiem, kuri drosmīgi parādīja savu ētisko nelokāmību arī tad, kad tas bija bīstami vai slēdza ceļu karjerai. Mums jācer arī uz to *homo sovieticus* daļu, kura pašaudzināšanas ceļā spēš attīrīt dvēseli.

Vislielākās grūtības sabiedrības atjaunošanā mums sagādās *homo sovieticus supremus*, kas dubl-tmorāle izpaužas runās par labestību, taisnīgumu un kalpošanu tautas interesēm, bet kuru dvēselē ir varaskāre, bezkaunība un ļaunums. Viņi netic tam, ko paši runā par morāli, tāpēc viņus nav iespējams uzvest uz ētiskās pašaudzināšanas ceļa. Viņi ir un paliks bieds sabiedrībai, vēloties to pakļaut savai varai. Jācer, ka īgaunēm būs iespēja brīvi un demokrātiski ievēlēt savus pārstāvjus. Tad tauta arī varēs apliecināt, vai tā ir labāka likteņa vērta. Vēlot katram balsstiesīgam pilsonim jāapzinās, ka viņš uzņemas atbildību, vai parlamentā ievēlēs *homo sovieticus* vai cilvēkus, kuri, sevi attīrot, spēš atveseļot arī sabiedrību.

Arī viscēlāko pārstāvju nokļūšana pie varas vēl neatrisina no *homo sovieticus* sastāvošās tautas atdzimšanu. Mums visiem jābūt gataviem nostāties uz gara ētiskās attīstības ceļa. Piemērs varētu būt pēc otrā pasaules kara Vācijā notikusī denacifikācija, kad vācu tauta atbrīvojās no noziedzīgās totalitārās valsts atstātiem dvēseles piesārņojumiem. Tiesa, viņu priekšrocība bija noziedzīgā režīma pastāvēšanas īslaicīgums, kas tautas dvēseli nespēja tik dziļi samaitāt kā mums 50 gadu laikā.

Astrida NĒMĒ,
Ilmars EBBERS

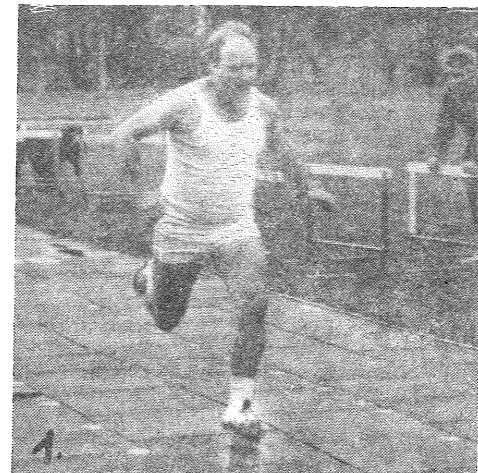
NOPIETNI PA JOKAM

L.Rancānes (teksts) un J.Silicka (foto) ieskats rajona skolu direktoru un valdes darbinieku spartakiādē.

Vieta — Preiļu 2. vidusskolas stadions,

laiks — vienīgā augusta nogales vējainākā diena.

Spartakiādē paredzētas deviņu veidu sacensības. Vispirms — 60 metru skrējieni. Pirmajā trijniekā skrien Preiļu 2. vidusskolas, Rudzētu un Varkavas vidusskolas direktori O.Hļebņikovs, V.Sprīngis un S.Stanķevičs. Varkavietis (1. att.) pie finiša nonāk pirmais, bet Rudzētu direktors pēc tam to komentē šādi: «Ja 60 metros būtu vēl viens kilometrs, tad es tevi, Stanķevič, butu noteikti apdzinis...»

Otrajā trijniekā skrieties iet F.Pušņakovs (Aglona), J.Ēgliņš (Preiļu 1.) un J.Lozāla (Izgaļ-

libas valsts inspektors) Kauč no skatītājiem

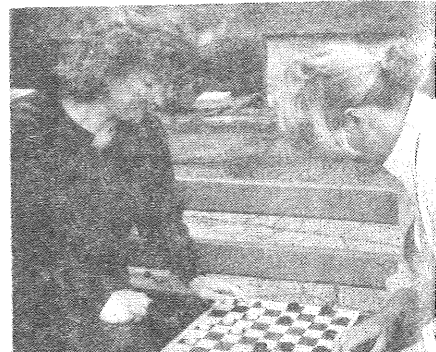

atskan sauciens: «Puši, vai jums prieks apdzīt Jani, redzēsiet velnu!», tas tomēr notiek... Bet daiļā dzimuma skrējējām šajā distancē uzvar I.Leitāne un V.Liniņa (Sala).

Zibspodamā ap galvu lecamauklu M.Griģ-

is (Sutni) un I.Babins (sporta klubs «Cembra») saskaita attiecīgi līdz 170 un 123 reizēm. No diemām šajā disciplīnā lielā izturība I.Vurā-

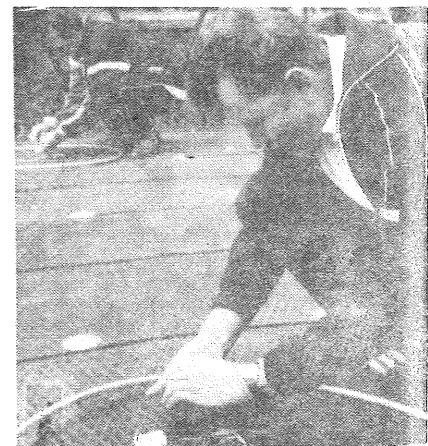

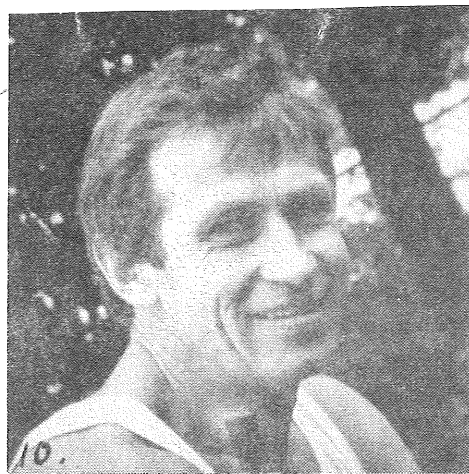
nei (skolu valde).

Rudzētu direktoram ir otrā vieta tālāk un pildbumbas mešanā un arī pietiekos mēle un humora izjūta, visu komentējot beidzot fotogrāfs viņu pamana, un fiksē momentā (2. att.).

Diezgan daudz darbinieku ir pildbumbas mešanā, basketbola un futbola soda metieni (3. un 4. att.). Ar pildbumbu uzvaru A.Siliņa un S.Stanķevičs, basketbolā — A. Vere (skolu valde) un O.Hļebņikovs, A.Zagorskis (skolu valde) un T.Kolosovs vienīgā šajā sporta veidā. Pa šo laiku dambretisti (5. att.) noskaidrojuši savu sākāko — D.Smuksti (skolu valde) un I.Ceļu (Līvānu 2. vidusskola). Starp citu, goņevs, pats vecākais skolu direktoru vi-

visiem kopa jaunās attiecības — ka skolu valdes priekšsēdētājs (9. att.).

Spartakiādē par laureāti kļūst skolu valdes galvenā grāmatvede Anna Brūvere, un vispār pirmās sešas vietas ieņem valdes sievietes. Bet vīriešu vidū uzvarētāja gods nākas F.Pušņakovam, (10. att.) otrā un trešā vieta — M.Griģalim un S.Stanķevičam.

Ar vārdadienā no kolēģiem saņemto buketiņu fotogrāfs vēl paspēj noknipsēt Broņislavu Joksti (Priekuļi) (11. att.).

Tas arī viss. Barselonai, pat ne Ludzas lauku sporta spēlēm cienīgu rezultātu nebija. Bet ne jau tas ir galvenais.

saja stafetē izliekas alus kausa izdzeršana, un liesnesis džentlmeniski izliekas nemanām citās izšļakstīto, pa pusei izlietu vai uz galvas izgāztu kausu. Alus ir auksts un laiks ir auksts... Tik neprātīgas izdarības ar alu gan neatļaujās vīrieši...

Vai nu tik vien grūtību bijis, vai nu tik vien būs! Sērkociņu salasīšana stafetē J.Loždam tāds nieks vien ir (8. att.).

Ar tik nenovaldāmu rīku pārvarēt stafetes pēdējos metrus nav joka lieta. Bet A.Zagorskis labi saprot, ka, lai nu ko, bet viņu šodien skatās un redz visi. Kā nekā pirmo reizi ar

visu savu izskatu un aktīvu līdzdarbošanos apliecina, ka šādi pasākumi ir kā punkts uz «i» pēc skolotāju vasaras.

Pie labākās gribas fotogrāfs vienā kadrā nespēj uzņemt visas cīnītājas 500 metru distancē, jo pārējās konkurentes no I.Meņšikovas (Aizī) (7. att.) mērķi un citām izdarībām, protams, uz laiku. Sievietēm pats grūtākais

elementiem: lēcieniem uz vienas kājas, «purva pārvarēšanas», barjeru caurīšanas, bumbas mešanas (7. att.) mērķi un citām izdarībām, protams, uz laiku. Sievietēm pats grūtākais

Raibā secībā par konferenci

Vēl pirms dažiem gadiem tradicionālās skolotāju augusta konferences atbilstoši savam laikam atgādināja mērnieku darbus — katram ierādīts savs zemes gabaliņš, katram stingri iespraustas kupicas, kuru robežās darboties, katram priekšā pateikts, kā art un sēt... Šogad, šim mācību gadam tiek dots tikai gala mērķis — izglītības standarts. Pa kādu ceļu un kā līdz tam aiziet — viss skolotāju pašu radošajās (ai, kā gribas tam ticēt) rokās. Tieši tāpēc arī darbs metodiskajās apvienībās, ar ko šogad sākas konference, izvērtās par dziļi ieinteresētu cilvēku domu apmaiņu. Pedagogu vidū netrūkst tādu cilvēku, kas ar visu savu būtību apliecina, ka ir gataviešam ir jaunās paaudzes izglītotāji.

Piemēram, ģeogrāfijas skolotāju metodiskajā apvienībā ar lielu atzinību uzņemta grāmata «Preiļu rajona ģeogrāfija». Aija Grugule, beidzot studijas universitātē, diplomdarbam bija izvēlējusies šādu tematu, bet, strādājot par skolotāju, šis darbs tika paplašināts, izņemtas neatbilstošās nodaļas (par kolhozu ekonomiku, piemēram), un tagad ir lielisks līdzeklis skolotājiem. Beidzot devītklasnieki, kam paredzēts mācīties Latvijas ģeogrāfiju, uz savas apziņas izieš caur zināšanām par savas dzimtas Latgales stūrīša sīkako upīti un kalnu... Diemžēl, pagaidām šis līdzeklis tikai skolotājiem. Jo 70 lappušu biezā grāmata vēl nav pratusi izstaigāt visus garos iespēšanas un brošēšanas tipogrāfiskos ceļus, dienasgaismu neliešā skaitā šī grāmata ieraudzījusi ar kompjūtera palīdzību.

1.—4. klašu skolotājiem bija radīta iespēja tikties ar medicīnas doktoru no Kanādas Eduardu Upenieku, kas dziļi studējis arī filozofiju, mākslu un vispārīgo kultūru. Savai auditorijai viņš nolasijs lekciju par mākslu.

Angļu valodas apvienības skolotājiem bija interesanti runāt par darbu ar savas apvienības vadītāju, Līvānu 1. vidusskolas angļu valodas skolotāju Anitu Reiteri, kas šovasar veselu mēnesi pavadīja Rīgā, piedaloties Britu metodiskā centra atklāšanā. Protams, viņa informēja par plašajām iespējām, ko angļu valodas mācīšanas metodikai piedāvā šis centrs.

Vēstures metodiskās apvienības skolotāji ievēlēja jaunu apvienības vadītāju. Tagad ar viņiem strādās Nora Šņepste, Preiļu 1. vidusskolas vēsturniece.

Ar latviešu valodas skolotājiem tikās izglītības ministrijas attīstības institūta darbiniece Lilita Danga. Sakarā ar to, ka jau otro gadu šajā izglītības organizēšanas augstākajā iestādē tiek analizēts, kā Preiļu rajona skolotāji vērtē latviešu valodas zināšanas, L.Danga sniedza komentāru. Viņa bija pārbaudījusi, kā novērtēti un laboti 9. un 12. klašu skolēnu sacerējumi. Skolotāji ar dažiem izņēmumiem saņēma L.Dangas atzinību un secinājumus, ka šogad skolotāju liktās atzīmes ir objektīvas un pareizas.

Kamēr skolotāji strādāja metodiskajās apvienībās, skolu valdes telpās notika direktoru seminārs. Lielākoties runa gāja par dažādiem finansālās dabas jautājumiem, bet pārstāvis no tautā joprojām dēvētā SESa runāja par... Jā, protams, ikviens lasītājs turpmākās rindas var nodēvēt par autora bezgaumību. Bet diemžēl jaraugās patiesībai acis un jārekinās ar to, ka jūsu bērns, atgriezdamies mājup no skolas, var līdzī atnest arī... kašķi, kurš samērā stipri izplatījies arī Preiļu rajonā. Acimredzot, ne tikai mājās, bet arī skolā ir jāievieš bieža roku mazgāšana, sevišķi apkārtnīstojājiem skoleniem kabinetkļu sistēmā.

Svinīgāku nokrāsu konference ieguva, kad

gan skolotāji, gan direktori pulcējās vienuviet — rajona kultūras namā, kur uzmundrinājums un apsveikums skanēja skolu valdes priekšsēdētāja Andra Zagorska un valsts inspektora Jāņa Lozdas vārdos. No pašvaldības klātesošos sveica Valentīna Brice.

Uz tikšanos ar Preiļu rajona pedagogiem bija uzaicināts Latvijas Republikas Augstākās Padomes deputāts Jānis Gavars. Šodien Latvijā ir daudz zaudētu ilūziju un sapņu, mēs nezinām arī par tuvāko nākotni, vai salsim un badosimies, bet neskatoties uz visu to, pats galvenais ir darīt tā, lai mēs saviem bērniem iemācītu uzcelt tādu Latviju, par kādu mēs sapņojam, — šāda bija galvenā pamatdoma deputāta vārdos. Vēl viņš atgādināja, ka, protams, skolotāji varētu vēlēties lielāku darba apmaksu, tomēr viņi ir tā kategorija, kuri skopošanos valdībai nekādi nevarētu pārnest, un ka izglītības jomai aiziet ievērojama daļa līdzekļu. Jānim Gavaram nācās atbildēt uz daudziem jautājumiem.

Ap dienas vidu jau diezgan nogurušajiem skolotājiem, bet tiem, kam pārpildītajā zālē nācās sēdēt zāles beigās, zem balkona, — arī lāgā neredzējušiem un nesadzirdējušiem no tā, kas notiek zāles priekšā, tonusu pacelt pēnās aktrise Antra Liedskalniņa.

Un nevaru noturēties nepiebildusi pāris rindas par mūžīgi sievišķo... Gods kam gods, konference nevaldīja turciski papagaiļiskās krāsas, zeltlietu pārbaģātība un spilgti krāsojumi, ar ko saietos patik izcēlities dažu citu sfēru darbiniecēm. Kā parasti rietumnieciski eleganti bija tērpušas Preiļu 1. vidusskolas jaunāko gadu gājumu pedagoģes un ar ziemeļnieciski atturīgu gaumi sevi bija rotājušas pārējās rajona skolotājas — dāmas un jaunkundzes.

L.Sila

Muzikālās brīvdienas

Ar «Spiela» rašanos mēs no jauna, kā brīnumu, atklājam dziedošās ģimenes. Viena no tām ir Greižu ģimene Aglonā. Šī vasarā agloniešiem pagāja tālos ceļos: Vācijā un Šveicē.

Saņēmusi «Rostokas vasaras» festivāla komitejas ielūgumu, Greižu ģimene ilgi nedomāja. Kārtot braucienu caur Kultūras ministriju ar visiem ilgajiem birokrātiskajiem stīkiem, ar obligāto repertuāra saskaņošanu — bija par vēlu. Bet diez vai dzīvē otrreiz vēl radīsies tāda izdevība? Tika nolemts — darīt to privāte.

... Uzstāšanās bija pilsētas laukumos uz paaugstinājumiem. Galvenokārt tika dziedātas latviešu tautas dziesmas, latgaliešu kāzu un Ligo dziesmas. Pēdējām bija vislielākā piekrišana. Koncertēt nācās divas trīs reizes dienā.

Dagnija spēlēja Rostokas universitātes un Vārnemindes baznīcā uz ērģelēm, bet Ilze spēlēja flautu un dziedāja. Tika izpildīts viss, kas ietilpst katoļu misē: «Gloria», «Sanctus»... Izskanēja arī Dagnijas komponētā «Ave, Marija».

Greižu ģimene piedalījās Deju un folklo-

ras svētku noslēguma koncerta spēlā ballē kopā ar kolektīviem no Polijas, Somijas, Igaunijas... Visu uzturēšanas laiku aglonieši pavādīja vāciešu ģimenēs.

Sekojošā Birras jauktā kora diriģenta Eggera kunga ielūgumam, ģimenes tālākais ceļš veda uz Šveici, uz Lupfigu, kura atrodas pusceļā starp Cīrihi un Bāzeli. Šeit tika aizvadītas divas neaizmirstamas un ar mūziku piesātinātas nedēļas.

Tika pabūts Bāzelē, Cīrihē, lielākajā katoļu centrā — St.Gallenā, pie Bodenezera un pat Alpu virsotnēs. Šeit, 2350 metru augstumā virs jūras līmeņa, skanēja «Stāvēju, dziedāju augstajā kalnā».

Katru vakaru bija viesošanās kādā ģimenē. Ansamblis viesojās zemnieku mājās, vēroja, kā top izslavētais Šveices siers. Un nekur neiztika bez mūzikas. Katrā mājā bija kāds mūzikas instruments: vai nu klavieres vai akordeons. Tika dziedātas vācu un šveiciešu tautas dziesmas.

Bija arī plašākas uzstāšanās. Dagnija Cīrihē Svētā Pētera baznīcā sniedza privātu ērģelkoncertu un vēl divās baznīcās piedalījās dievkalpojumos. Pēc dievkalpojumiem ansamblis dziedāja latgaliski. Publika pat aplaudēja, kas nav pieņemts mūsu dievnamos. Šīs baznīcas bija modernas ēkas. Salīdzinājumam. Dagnijai Latvijā bija izdevies tikai divas reizes spēlēt uz Aglonas bazilikas

ērģelēm.

Lupfigā bija organizēts Greižu ģimenes un Birras (blakus pilsētas) jauktā kora kopkoncerts, uz kuru bija ieradušies abu pilsētu iedzīvotāji un viņu ciemiņi no Brazīlijas, Austrijas, Itālijas, Francijas un pat viena tautiete, kas pametuši Latviju 1937. gadā. Tā bija visdažādāko slāņu publika. Ansamblis rādīja sarežģītu latgaliešu garā, kā arī dziedāja vācu un šveiciešu tautas dziesmas un Dagnijas komponētos skaņdarbus. Izskanēja arī «Latviešu dziesma» ar Ilzes vārdiem kā veltījums Birras jauktajam korim un tā diriģentam.

Ilžu «Mama mia, domini centro lire», šveiciešu «Stich mer alles äis Ding», grieķu «Zvejnieku laiva»...

Un desmitiem citas Šveices publikai pazīstamas dziesmas ir Greižu ģimenes ansambļa repertuārā. Pateicīgā publika mūsu muzikantiem uzdāvināja flautu, klarneti, trombonu un ģitāru. Šveicē Dagnija spēlēja ar iznomātu akordeonu, jo ar savējo meitencei bija kauns spēlēt. Šis, priekš mūziķiem ne novērtējamās dāvanas, Jaus tālāk pilnveido ties Greižu atvašu talantam.

Ilze Latvijas universitātes Svešvalodu fakultātē apgūst vācu valodu un literatūru. Un vasaras brīvdienas viņai bija vairāk nekā prakse. Dagnija ir Daugavpils Pedagoģiskā institūta diriģentu nodaļas otrā kursa studente. Abas ar māsu domā par jaunām dziesmām, bet kopā ar mammu un tēti — par iespēju vēlreiz viesoties muzikālo draugu ģimenēs. Protams, ar jaunu repertuāru.

Jauns ceļojums tik nereāls vairs nemaz nešķiet, jo tagad ģimenes ipašumā ir mikroautobuss «Toyota» — arīdzan viņu talanta cienītāju dāvināts. Un tā maršrutā jau ir ierakstīti pirmie 2385 kilometri, kuri veda no Lupfigas caur Nirnbergu, Drēzdeni, Varšavu, Grodņu un Minsku uz Aglonu. Pie autiņa stūres bija tēvs Antons, bet par pārtiku gādāja māte Valentīna.

Voldemārs ROMANOVSKIS

Attēlā: Greižu ģimenes ansamblis (pirms pāris gadiem) muzicē Preiļos.

Jāņa SILICKA foto

Kur un par kādu cenu?

Otrdienas rītā apstaigāju galvenos Preiļu veikalus. Rindu nebija nekur, izņemot agrofīrmas «Turība» veikalā, kur bija plaša preču izvēle. Tur varēja nopirkt malto gaļu par 140 rbļ. kilogramā, subproduktus par 45, Riebiņu desu par 190, krējumu, biezpienu (vājpiena un pilnpiena) un citus produktus. Sviests šeit bija vislētākais pilsētā — 160 rbļ. par kilogramu.

Cenas kulinārijas veikalā vienkāršajam mirstīgajam nav pa kabatai: sardeles 221 rbļ., rulete «Daugava» — 241, maltā cūkgaļa — 216. Cilvēki atnāk, nopūšas un aiziet, retais atļaujas nopirkt.

Centra gastronomā piena un gaļas nodaļā varēja nopirkt vārītu desu par 177 rbļ. kilogramā, cūkgaļu par 144, teļa gaļu par 94, vistas gaļu par 117. Biezpiens šeit maksāja 34 rbļ. kilogramā, lauku sviests — 175. Balto sieru pārdeva par 107 rbļ. kilogramā.

«Līdumniekā» smaržoja pēc žāvētām vistām. Tās gan maksāja 160 rbļ. kilogramā. Te bija arī svaigas vistas par 110 rbļ., piens — 13 rbļ. litrā.

«Karīnā» var nopirkt Mālpils sieru par 80 rbļ. kilogramā. Sviests maksā 170 rbļ., piens — 12 rbļ. litrā.

Salīdzināsim arī dārzeņu un biškopības biedrības veikalus. «Dārzeņos»

kartupeļi maksā 26 rbļ. kilogramā, biškopības veikalā — 25, burkāni attiecīgi 24 un 27.

Sīpoli pie biškopjiem — 35 rbļ., ķiploki — 93, neļķes no 12 līdz 15, rozēs no 7 līdz 20.

Jā, vēl neaizmirsīsim tirgu, kur tagad lielā izvēlē āboli, plūmes, dārzeņi — viss, ko tik dāsni piedāvā rudens.

Ne katru dienu veikalos tāda izvēle, maz ticams, ka pēcpusdienā būs tas pats produktu klāsts, kas bija no rīta, bet visgrūtākā diena pircējam ir pirmdienā.

L.Zīle

• Pašlaik rajonā ir apsēts vairāk nekā 1000 ha ziemāju. Līdz 1. septembrim agrofīrmā «Turība» apsēts vairāk par 360 hektāriem rudzu un kviešu, SIA «Stabulnieki» — 150 hektāri, p.s. «Nākotne» — 118 un p.s. «Smelteri» — 112 hektāri.

• Pastāvīgi mainās piena iepirkuma cenas, tagad līdz 15. septembrim individuālajiem piegādātājiem tās ir: par vienu kilogramu augstākā labuma piena, atdzesētu līdz 6 grādiem Celsija — 11 rubļi, par tādu pat neatdzesētu — 10,5 rubļi, par I šķiras attiecīgi 10,5 un 10, par otrās — 10 un 9,5 rubļi. Lielsaimniecībām, kur pienu savāc uz vietas, tas jāatdzesē līdz 10 grādiem. Piemaksas: par 0,1 % olbaltumvielu virs bāzes (3 procenti) — 30 kapeikas, un par 0,1 % tauku virs bāzes (3,5 procenti) — 20 kapeikas par katru fizisko kilogramu.

• Piena izslaukumi no vienas govju diennaktī rajonā ir ļoti zemi — 7,2 kg. Virs desmit kilogramiem izslauc «Turība», desmit — «Smelteros», deviņus ar pusi «Ausmā».

• No 3. līdz 20. septembrim Daugavpils gaļas kombināts noteicis jaunas gaļas iepirkšanas cenas. Augstākā barojuma liellopus iepērk par 30 rubļiem kilogramā (dzīvsvārā), I kategorijas cūkgaļu (bekons) — par 95 rubļiem, II kate-

gorijas — par 90 rubļiem, aitas gaļu — par 33 rubļiem. Jēkabpils kombināts savas cenas noteiks pēc 3. septembra.

• Daugavpils gaļas kombināts no mūsu rajona pieteiktajiem liellopiem augstākā pieņēma tikai 37 procentus, Jēkabpils kombināts no 1200 pieteiktajiem liellopiem — 51 procentu.

Rajona lauksaimniecības pārvaldes zotehnikē Valentīna Reine gan sacīja, ka septembrī situācija uzlabošoties, jo, cik

varējuši, centušies izdarīt spiedienu uz Lauksaimniecības ministriju, kura savukārt palīdzējusi kārtot attiecības ar gaļas kombinātiem. Taču no plānotajiem 4000 liellopiem pārdot varēs labi ja 65 procentus. Un arī tad — ar noteikumu, ja kombinātu produkcijai būs noiets veikalos. Bet cik tā maksā veikalā pēc pārstrādes un tirdzniecības piecenojuma, redzams katram pircējam.

• Pirms plānot darbu jaunajai sezonai, ir jāliek skaidrībā ar apkuri. Vārkavas kultūras nams un bibliotēka jau pavasarī bija atslēgti no vienotā apkures tīkla. Pašlaik ir iedalīta nauda atsevišķas kur-

tuves ierīkošanai. Šo darbu droši vien veiks PMK celtnieki. Bet malku gan jau sagādās pagasts pats.

• Ap sešdesmit cilvēku pulcināja Ancānu dzimtas saiets vectēva mājās Augšmuklos Dubnas krastā. Eliaša un Teklas dzimtkoks sazarojis varen plašs, un jaunajai paaudzei nācās iepazīties savā starpā. Šodien no vienpadsmit bērniem dzīvi vairs tikai četri, un pati vecākā ir deviņdesmitgadīgā Anna. Radi sabrauca no Valmieras, Tukuma, Rīgas un Latgales. Katram no Ancānu dzimtas locekļiem kapela «Jūlijs» veltīja savu dziesmu. Šāda radošanās solās kļūt par dzimtas tradīciju.

• Muzikāli apdāvinātu bērnu vecākiem šogad būs jāmaksā 200 rubļi mēnesī par sava ielojuma mācībām Preiļu bērnu mūzikas skolā. Bet tas ir tikai līdz jaunajam gadam. Var būt arī tālākas izmaiņas, — viss atkarīgs no siltuma. Šogad skolā mācīsies 160 bērni, 15 no tiem — sagatavošanas klasē.

• Šogad Rīgas Medicīnas akadēmijas internatūru beidza pediatres Olga Kornišova un Ingrīda Spiķe no Aglonas un iecirkņa terapeite Irīna Baranova. Rajona centrālajā slimnīcā darbu uzsāka ārsts-interns Dmitrijs Orlovs, dzimis preilietis, un sešas medmāsas.

Mazliet mīlētā un mazliet nīstā diena,

tā par 1. septembri teica Preiļu 1. vidusskolas direktors Jānis Eglītis, ir klāt. Saulainajā, vējinajā, dūmakainajā dienā un sen par mazu kļuvušajā skolas pagalmā sapulcējās visi šī nama apsaimniekotāji — 800 skolēni un 50 skolotāji. Viss notika tieši tā, kā bija paredzēts, — direktors teica 1. septembrim atbilstošu uzrunu, pirmklasnieki dziedāja, mazākie skolāsbērni aiz puķu pušķiem noslēpušies pa klusam draiskojās, lielās meitenes košetēja ar skolasbiedriem, un audzinātājas domāja, vai tikai viss ir kārtībā. Skolas logā parādījās un pa to izlēca kāda vai nu Pepija Garzeķe, vai citā vārdā saucama tikpat draiskulīga būtne, bet no visa, ko viņa teica un darīja, labākais bija no pilādžzariem darinātais un direktoram Jānim Eglītim kaklā uzliktais vainags...

Klātesošajiem tika stādīti priekšā jaunie pedagogi — fizikultūras skolotājs Aldis Adamovičs, deju skolotāja pamatklašu skolēniem — Silvija Kurtiņa, otrs fizikultūras skolotājs — Jānis Ondzulis, matemātikas skolotāja Mārīte Seile un darbmācības skolotājs — Māris Seilis.

Rajona Tautas deputātu padomes vārdā jauno audzi un tās pedagogus sveica padomes priekšsēdētājs Ilgvars Muzikants.

Pēc svinīgās daļas katrs audzinātājs savai klasei bija ielānojis ko citu, bet pulksten vienpadsmitos Preiļu baznīcā notika jaunajam mācību gadam veltīts dievkalpojums.

* * *

Preiļu 2. vidusskolā direktoram Oļegam Hļebņikovam apsveikuma vārdus nācās runāt trīs reizes, jo, lai izvairītos no lielas drūzmas, te par tradīciju kļuvis svinīgo liniju rikot atsevišķi katrai vecuma grupai.

Vispirms skolas gads sākās pirmajām klasēm un vidusskolēniem. Pamatskolas bērni, saņēmuši apsveikumus, vidusskolēnu vesti devās uz savu jauno mājvietu — uz bijušā Preiļu 2. bērnudārza telpām, kur tagad izvietotas pirmās, otrās un viena trešā klase. Šeit bērniem būs nesalīdzināmi ērtāk, bet brīvāk kļūva arī vidusskolas ēkā palikušajiem. Un līdz ar to Preiļu 2. vidusskolai šogad radās iespēja pāriet uz mācībām vienā maiņā, kas neapšaubāmi gan vecākiem, gan skolotājiem būs daudz patīkamāk. Pa ceļam uz jauno mācību vietu skolēni Preiļu brāļu kapos nolika ziedus uz skolas pirmā direktora M. Antipenko kapa.

Otrā linija bija 4., 5. un 6. klašu audzēkņiem, bet tad 7.—9. klasēm. Visiem galvenais izriko-tājs bija Petruška — skolā par nacionālo varoni kļuvušais literārais tēls.

Kolektīvu sveica skolas padomes priekšsēdētājs, siera rūpnīcas direktors Viktors Solovjovs. Pirmā stunda visās klasēs bija veltīta vidusskolas vēsturei. Bet vakarā vecākās klases pulcējās uz diskotēku.

* * *

Vārkavas vidusskolā pie savu jauzu bērniem bija ieradušies Rožkalnu pagasta paju sabiedrības «Ezerciems» valdes pārstāvji. Pēc svinīgās daļas kopā ar vecākiem visās klasēs notika zinību stunda, bet tad Vārkavas baznīcā lūdza visus uz dievkalpojumu.

L.SILA

Atskan atkal skolas zvans

«Labestību, prieku un veiksmi jaunajā mācību gadā!» Tie bija vārdi Aglonas vidusskolas vestibilā, uzsākot jauno mācību gadu. Tālāk varēja lasīt likumus, kurus vajadzēs ievērot mācību gada laikā:

1. Dzīvo ar pastāvīgu vēlēšanos darīt labu cilvēkiem.

2. Visu centies darīt ar prieku.

3. Ja esi izdarījis labu darbu, aizmirsti par to, negaidi pateicību.

4. Uzvari sevī skopumu, slinkumu, pašapmierinātību, ieraušanos, bailes, liekulību, lepnumu. Tici cilvēkiem un mīli tos.

5. Pats galvenais — mīlēt dabu: gaisu, ūdeni, zemi un visus cilvēkus.

Šie pēdējie likuma vārdi vēstīja katru no ienācējiem pienākumus. Tikai tad cilvēkos nebūs nekāda jaunuma.

Sagaidot jauno mācību gadu, bija domāts par skolas klašu — kabinetu labiekārtošanu, skolas teritorijas sakārtošanu. Atjaunots un labiekārtots skolas stadions, sporta spēļu laukumi, noasfaltētas skolas pagalmi. Veikts remonts ūdensvadēm, centrālāpkurei, kanalizācijai.

I. Valaine, paju sabiedrības «Agļona» speciāliste, aicina visus būt saimniekiem uz savas zemes — iemīlēt to un palikt dzīvot pēc skolas beigšanas tikai savā novadā.

— Ieklausīsimies atkal savas skolas zvanā, ieklausīsimies gaitēņu skaņās un piepildīsim tos ar atkalredzēšanās un darba prieku jaunajā mācību gadā, — sacīja skolas direktors F. Pušņakovs un aicināja visus doties pa klasēm.

L.KOŅEČNIJA,
Agļonas vidusskolas skolotāja

Policijas hronika

No 25. līdz 31. augustam

❖ 25. augustā paju sabiedrībā «Stabulnieki» no Grandānu fermas pazuduši sivēni. Livānu grāmatu veikala izsists vitrīnas stikls, nozagtas grāmatas.

❖ 26. augustā saņemts iesniegums no V.T. par to, ka G.Gusevs izdarījis huligānisku darbību pret viņas dēlu. Sastādīts administratīvais protokols. I.Kozlovs M.K. dzīvoklī izdarījis huligānisku darbību. Sastādīts administratīvais protokols. K.Skuteļs un V.Erts-Gudļevskis pret V. Rudzātu pagasta Ozoldruvā izdarījuši huligānisku darbību. Sastādīts administratīvais protokols.

❖ 27. augustā P.P. konstatēja, ka no paju sabiedrības «Rudzāti» rezerves daļu noliktavas pazudušas divas riepas 6,95-16.

❖ 28. augustā no A.A. mājas kooperatīvā «Ozoli» Rušonas pagastā pazuda magneto-fons «Romantika-306».

❖ 29. augustā Preiļos, Brīvības ielā tika

aizturēta automašīna, kuras vadītājs Vitālijs Poplavskis rupji pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus. Vadītājs atradās alkohola reibumā un liecinieku klātbūtnē kategoriski atteicās braukt uz medicīnisko ekspertīzi. Atņemta vadītāja apliecība. Sastādīts administratīvais protokols. Preiļu kultūras namā diskotēkas laikā Dmitrijs Čipa ar pudeļi sasita spoguļi. Sastādīts administratīvais protokols.

❖ No 29. līdz 31. augustam paju sabiedrībā «Preiļupe» izlauztas noliktavas.

❖ 30. augustā Rauniešu pagasta Onskuļos dzīvojošajam A.M. nozagts motocikls, kurš atradās pie Rožupes kultūras nama. Mežā, 20 metru attālumā no dzelzceļa, 320. kilometra starp stacijām Livāni— Trepe atrasts livānieša A.T. liķis. Lieta nodota prokuratūrā.

❖ 31. augustā saņemts iesniegums no A.P. par to, ka viņu piekāvīs Oskars Činka. Sastādīts administratīvais protokols.

Тонет солнце в черной бездне,
День мой веки закрывает.

А.Курций

Выражаем глубокое соболезнование
родным и близким в связи со
смертью Купрена Анфимовича
СОБОЛЕВА.

Правление паевого общества
«Галены» и комитет профсоюза

Un atmiņas ziedēs ap sevi
Kā baltas ābeles...

J.Osmanis

Dalām bēdu smagumu ar Moniku
Kusiņu, izvadot MĀMIŅU kapu
kalniņā.

Rožkalnu pagasta deputāti

Smelies spēku dzīves ritmā,
Glabā tēva padomiņu.

Z.Purvs

Izsakām patiesu līdzjūtību Viktoram
Lazdānam, TĒVU guldot smiltājā.

Rožkalnu pagasta deputāti

Pār sevi smilšu klusums klāt,
Vien paliek atmiņas
Un tava mūža stāsts.

J.Rūsiņš

Skumju brīdī esam kopā ar Zinaīdas
ČAUNĀNES piederīgajiem, izvadot
viņu pēdējā gaitā.

Paju sabiedrības
«Galēni» valde
un arodkomiteja

Velti liepas raudās zelta asaras,
Viņām atnāks daudzas vasaras —
Tikai tev šī bija pēdējā...

Izsakām dziļu līdzjūtību Monikas
KURSĪTES piederīgajiem sakarā ar
viņas nāvi.

Paju sabiedrības
«Vārkava» valde
un arodkomiteja

Lai par tavu rūpju mūžu
Kapu kalnā salda dusa,
Tavai piemiņai skan sirdī
Sēru dziesma klusa, klusa.

Izsakām līdzjūtību Viktoram
Lazdānam un tuviniekiem, no TĒVA
uz mūžu atvadoties.

Paju sabiedrības
«Ezerciems» valde

Sāpēs vienreiz izbeidz pukstēt
Tēva mīļā, labā sirds,
Nejutis tā bērnu priekus,
Neredzēs, kad asaras mirdz.

Skumstam līdzī Viktoram, TĒVU
smiltājā izvadot.

Paju sabiedrības «Ezerciems»
grāmatvedības
un zoodarbinieki

Cienījamie lasītāji!

**Līdz 20. septembrim turpinās parakstīšanās uz laikrakstu
«Novadnieks» oktobrim, novembrim un decembrim.**

Parakstīšanās maksa (bez piegādes) — 21 rublis mēnesi, trijiem
mēnešiem — 63 rubļi.

Aicinām pagarināt parakstīšanos arī tos lasītājus, kas «Novadnieku»
pasūtījuši līdz 1. oktobrim.

**Sakarā ar Preiļu pilsētas valdes sēdes lēmumu
Nr.60 no 31.08.92. maksājumi par apkuri un
karsto ūdeni no iedzīvotājiem tiks pieņemti
siltumtīklu uzņēmumā sākot ar 1992. gada
1. septembri, Preiļos, Liepu ielā 2.**

DARBA DEVĒJU

ievēribai

Pašvaldības uzņēmums «Novadnieks» izgatavo ar LR MP lēmumu Nr.302

«Par darba līguma paraugu, darba grāmatiņām un darba
līguma grāmatiņām» apstiprināto

TIPVEIDA DARBA LĪGUMU VEIDLAPAS.

Tel. uzzinām: 21759.

Adrese: Preiļi, Aglonas ielā 1, avīzes «Novadnieks» redakcija.

Pārdod

govī. Tālrūnis 18328;

* * *

vasarnīcu Rušonas pagastā pie Eikša
ezera vai maina pret riteņtraktoru. Zvanīt
56691 vakaros pēc 20.00;

* * *

grūsnu teli. Tel. 36692.

Не знает клен, когда повержен будет
наземь,
Не знает человек, когда пробьет его
последний час.

Г.Федоров

Глубоко скорбим вместе с Раисой
Викторовной Фомичевой в связи со
смертью МАТЕРИ.

Коллектив цеха № 1 АСЗ

NOVADNIEKS

IZDOD PREIĻU RAJONA PASVALDĪBAS UZNĒMUMS «NOVADNIEKS»

ADRESE: LV 5301, Preiļos, Aglonas ielā 1.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169

REDAKTORS

PĒTERIS PĪZELIS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
Reģistrācijas apliecība № 1018.

Sludinājumus pieņem uzņēmuma
grāmatvedībā no plkst. 10.00 līdz 12.00 un
no plkst. 14.00 līdz 17.00. ☎ 22305.

Iespiests valsts uzņēmumā «Daugavpils
tipogrāfija» Daugavpilī, Valkas ielā 1.
Ofsetiespiedums. 1 iespiedloksne.

Pas. 1273

Metiens 6571 eksemplāri.